

DET KONGELIGE KOMMUNAL-
OG MODERNISERINGSDEPARTEMENT

Statsråden

Ifølge liste

Deres ref

Vår ref

Dato

16/1913-12

25.7.2017

Regional plan for Dovrefjellområdet - Vedtak på grunnlag av innvendinger og ulike regionale vedtak

Det vises til brev av fra Oppland fylkeskommune av 20. juni 2016, fra Fylkesmannen i Møre og Romsdal av 11. mai 2016 og Fylkesmannen i Oppland av 30. august 2016 og møte i Kommunal- og moderniseringsdepartementet 20. mars 2017.

Den regionale planen er sendt Kommunal- og moderniseringsdepartementet for endelig avgjørelse på grunn av innvendinger fra de to fylkesmennene, og fordi det er ulike planvedtak i de fire fylkeskommunene planen omfatter.

Departementet har vurdert innvendingene og gjort enkelte endringer i planen i forhold til ett eller flere av fylkestingenes vedtak. Endringene gjelder følgende områder:

- Området Dalsida markeres i den regionale planen som buffersone 1 helt inn til Aursjødammen.
- Området som dekkes av reguleringsplan Grødalen, legges inn i den regionale planen som buffersone i kategorien BS15 sammen med den delen av Fjellgardane som er lagt inn i denne sonen. Trekkvegen som deler reguleringsplanområdet legges inn som nasjonalt villreinområde. Området markeres som buffersone 15 (BS15) og legges inn i oversikten over buffersoner i kapittel 2.3 i den regionale planens mål og retningslinjer.
- Grensa for nasjonalt villreinområde (NVO) ned mot Lågen/Rauma og Lesjadalsfjøret følger vernegrensa for Dalsida landskapsvernområde (LVO) og trekkes ikke lenger ned mot dalbunnen. Dette gjelder fra Lesja sentrum til grensene ved Romsdalshorn. Området utenfor NVO/LVO-grensa skal være bygdenært område. Buffersone Verma skal opprettholdes som BS6.

- Sykkelsti mellom Naustvika og Torbuhalsen må avklares etter verneforskriftene for Torbuhalsen biotopvernområde, og sykkelstien tas ut av planen.

Bakgrunn

Regional plan for Dovrefjellområdet ble vedtatt av fylkestingene i Møre og Romsdal 11. april 2016, Hedmark og Oppland 19. april 2016 og Sør-Trøndelag 27. april 2016. Oppland og Møre og Romsdal fylkeskommuner fattet tilleggsvedtak. Fylkesmennene i Møre og Romsdal og Oppland har innvendinger til planen. Oppland fylkeskommune har hatt prosjektlederansvaret for planen, og har derfor sendt planen til endelig behandling i departementet. Det ble avholdt orienteringsmøte i departementet 20. mars 2017.

Plan- og bygningslovens bestemmelser

Etter plan- og bygningslovens § 8-4, 2.ledd kan fylkesmannen kreve at planen bringes inn for departementet dersom de har innvendinger til planen etter at den er vedtatt. Departementet kan gjøre de endringer som finnes påkrevd for å ivareta de statlige interessene.

Departementet skal bare vurdere de delene av planen som innvendingene retter seg mot. De øvrige deler av planen er endelig vedtatt av regional planmyndighet.

Geografiske avvikende vedtak

Den regionale planen ble fremmet for de fire fylkestingene med likelydende forslag til vedtak. Innstillingene ble vedtatt i Sør-Trøndelag og Hedmark, mens det ble fattet tilleggsvedtak i Møre og Romsdal og Oppland fylkeskommuner.

Oppland fylkeskommune har gjort følgende tilleggsvedtak:

1. Grensa for NVO (nasjonalt villreinområde) ned mot Lågen/Rauma og Lesjadalføret må bli lagt til vernegrensa for Dalsida LVO (landskapsvernområde) og ikke bli strukket lenger ned. Området utenfor NVO/LVO-grensa skal være bygdenært område (utviklingssone) der planen ikke gir retningslinjer for bruken.
2. BS15 som omhandler sykkelsti ved Aursjøhytta må opprettholdes og innlemmes i BS1.

Møre og Romsdal fylkeskommune har vedtatt den felles innstillingen med de samme tilleggspunktene som Oppland fylkeskommune. I tillegg har fylkeskommunen gjort følgende vedtak:

1. Området som er dekt av reguleringsplanen i Grødalen i Sunndal kommune vert lagt inn i buffersone 15 saman med den delen av Fjellgardane som er lagt inn i denne buffersonen.

Fylkesmennenes innvendinger

Fylkesmannen i Møre og Romsdal har innvendinger til at det legges til rette for sykkelsti mellom Torbuhalsen i Nesset kommune og Naustvika i Lesja kommune (Buffersone BS1) og at Fjellgardane Øvre Sunndal i Sunndal kommune får status som bygdenært område.

Bakgrunnen for det sistnevnte er faren for ytterligere oppsplitting av villreinens leveområder, økt forstyrrelse av villreinen og at området er nær viktig kalvingsområde.

Fylkesmannen i Oppland har innvending til at området Dalsida med Aursjøen inn til Torbuhalsen er tatt ut av nasjonalt villreinområde og lagt inn som del av Buffersone 1 (BS1) uten konsekvensutredning. Fylkesmannen i Oppland har i sin uttalelse vist til at en reetablering av Snøhetta vest-øst trekket er ett av de viktigste målene i denne regionale planen for Europeisk villreinregion nord (dvs. Rondane, Snøhetta, Knutshø og Sølnekletten). Videre bemerker fylkesmannen: *Gjennom å omgjøre Dalsida fra nasjonalt villreinområde til buffersone, åpner regionalplanen for en utvikling som på sikt kan svekke muligheten for ovennevnte trekk.* Fylkesmannen påpeker at den foreslåtte arealbruken er i strid med hovedformålet for regionalplanarbeidet.

Klima og miljødepartementets vurderinger

Kommunal- og moderniseringsdepartementet har mottatt Klima- og miljødepartementets (KLD) vurderinger i brev av 28.juni 2017. Noen vurderinger fremheves:

Utgangspunktet for utarbeidningen av de regionale villreinplanene etter plan- og bygningsloven er Norges internasjonale ansvar for å bevare de siste bestander av den europeiske fjellvillreinen. KLD viser til at Norge har et særlig stort ansvar for å forvalte den siste europeiske fjellvillreinen, slik at arten kan sikres gode leveområder langt inn i framtiden. Villrein er en nasjonal ansvarsart som Norge har et internasjonalt ansvar for å ivareta. I tillegg er villrein klassifisert som sårbar på den internasjonale rødlisten til International Union for Conservation of Nature and Natural Resources (IUCN), noe som betyr at villreinen er truet internasjonalt.

KLD understreker at det er avgjørende å få etablert gode rammer for hvordan leveområdene til villreinen skal forvaltes i tråd med vårt særskilte internasjonale ansvar. Hensynet til villreinen skal veie tungt i slike saker. Leveområdene til villreinen er under økende press, fra både utbygging og aktiviteter. Klimaendringene er en ytterligere stressfaktor, som KLD i dag ikke har full oversikt over.

For å kunne overleve, har arten behov for store arealer med ulik funksjon gjennom året. Bruken av områdene kan også variere mye i et lengre tidsperspektiv. I tillegg til de tradisjonelle utfordringene som følger av oppsplitting og fragmentering av leveområdene og forstyrrelse gjennom diverse aktiviteter i leveområdet, står villreinen overfor nye utfordringer som en følge av klimaendringene. Med klimaendringene kommer en ny stressfaktor inn i forvaltningen av arten, det forsterker viktigheten av å gi villreinen gode og forutsigbare rammer.

Villreinstammen i Dovrefjellområdet har opp igjennom årene fått sine leveområder sterkt fragmentert. Inngrep og barrierer har ført til at naturlige trekkveier vest - øst er svekket, og at trekkveier over til Knutshø og Rondaneområdet er borte. Planen for Dovrefjellområdet har vært ute på to høringer. Det har kommet vesentlige faglige merknader til planen fra Miljødirektoratet og de berørte fylkesmennene. KLD registrerer at mange av de faglige merknadene ikke er imøtekommet.

Området Dalsida langs Aursjøen inn til Torbuhalsen

KLD ser at buffersonen BS1 delvis deler det nasjonale villreinområdet i to. Samtidig har departementet merket seg at området BS1 Dalsida gjelder et område med allerede svært omfattende naturinngrep. KLD merker seg at det i Oppland fylkeskommunes saksfremstilling vises til at det ikke er den lokale bruken som har delt Snøhettareinen inn i to ulike bestander, men den store kraftutbyggingen med tilhørende oppdemming og kraftlinjer. KLD mener at det vil være urimelig å legge ytterligere bånd på den lokale bruken av Dalsida når storsamfunnet ellers har gjort store naturinngrep i området, og slutter seg til fylkeskommunenes vedtak for Dalsida. KLD støtter derfor ikke Fylkesmannen i Opplands innvending om at Dalsida må inngå som en del av det nasjonale villreinområdet.

Grødalen og Fjellgårdene i Sunndalen

Ved Fjellgårdene i Sunndalen finnes både en trekkvei og et kalvingsområde. Dette er viktige områder for villreinen. KLD mener derfor at hensynet til villreininteressene her må veie tyngre enn hensynet til mulig lokal gårdsrettet reiselivsutvikling. KLD støtter Fylkesmannen i Møre og Romsdal, og ber om at området ved Fjellgårdene i Sunndalen legges ut som nasjonalt villreinområde.

Når det gjelder Grødalen har KLD vurdert hensynet til lokal utvikling opp imot hensynet til best mulig ivaretagelse av villreinen og dens trekkveier, og kommet til at hensynet til villreinen må tillegges størst vekt. Trekkrutene her er sentrale for at villreinen skal få tilgang til viktige beiteområder. KLD mener at innvendingene fra Fylkesmannen i Møre og Romsdal bør imøtekommes av hensyn til villreininteressene i Dovrefjellområdet, slik at Grødalen vises som nasjonalt villreinområde i den regionale planen.

Grensa for nasjonalt villreinområde (NVO) ned mot Lågen/Rauma og Lesjadalføret

KLD viser til at Møre og Romsdal og Oppland fylkeskommuner har vedtatt at grensa for nasjonalt villreinområde (NVO) ned mot Lågen/Rauma og Lesjadalføret må følge grensa for Dalsida landskapsvernområde (LVO) og ikke bli trukket lenger ned. Videre vises det til at området utenfor NVO/LVO-grensa skal være bygdenært område der planen ikke gir retningslinjer for bruken. KLD slutter seg til vedtakene og mener det er naturlig at grensen for villreinområdet følger vernegrensen i området.

Sykkelsti mellom Torbuhalsen og Naustvika

Når det gjelder planens intensjon om å legge til rette for en sykkelvei mellom Torbuhalsen og Naustvika, har KLD vurdert de ulike interessene opp mot hverandre, dvs. økt tilrettelegging for friluftsliv/reiseliv og best mulig ivaretagelse av villreinen. I de områder der det er en slik interessekonflikt mener KLD at det som hovedregel bør være villreinen som skal ha forrang dersom det ikke er andre tunge samfunnsinteresser som tilsier noe annet. Det vises her til Innst. 26 S (2015-2016) til Meld. St. 18 (2015-2016) Friluftsliv - natur som kilde til helse og friluftsliv, villreinen som nasjonal ansvarsart og at villreinen er truet internasjonalt. De lokale interessene er knyttet til reiseliv og verdiskaping. Dette er viktige interesser, men KLD mener at hensynet til villreinen bør veie tyngre enn hensynet til økt tilrettelegging for reiseliv/sykkelsti her. Det bør være mulig å finne andre områder hvor man kan etablere

sykkelsti og sikre at man får oppleve storslått natur. KLD går mot fylkeskommunenes vedtak og ber om at buffersonen for sykkelsti tas ut, og at området vises som nasjonalt villreinområde.

Kommunal- og moderniseringsdepartementets vurderinger

Området Dalsida langs Aursjøen inn til Torbuhalsen

Kommunal- og moderniseringsdepartementet støtter ikke fylkesmennenes innvending om at Dalsida må inngå som en del av det nasjonale villreinområdet. Departementet slutter seg her til Oppland fylkeskommune og KLDs vurderinger om at det er kraftutbygging som er hovedbarrieren for villreinen og ikke lokale tiltak. Departementet mener det er viktig at retningslinjene i planen ikke legger opp til ny hyttebygging ut over det som er tatt inn i vedtatte planer. Planen forutsetter at all næringsvirksomhet i området skal ta hensyn til villreinen. Området Dalsida markeres i den regionale planen som buffersonen 1 helt inn til Aursjødammen.

Grødalen og Fjellgårdene i Sunndalen

Kommunal- og moderniseringsdepartementet legger vekt på at det i dette området allerede finnes en reguleringsplan for Grødalen, vedtatt i 2011. Den legger grunnlag for hyttebygging i området. Reguleringsplanen er delt i to for å legge til rette for en trekkveg for villreinen mellom de to delene av planen. Denne trekkvegen ble lagt inn på grunnlag av innsigelse mot reguleringsplanen fra fylkesmannen. Departementet mener reguleringsplanen avklarer arealbruken og forholdet til villreinen i området, og slutter seg dermed ikke til KLDs vurderinger, men støtter vedtakene i Oppland og Møre og Romsdal fylkesting. Departementet vedtar at hele området som dekkes av reguleringsplan Grødalen, skal legges inn i den regionale planen som buffersonen BS15. Trekkvegen som deler reguleringsplanområdet legges inn som nasjonalt villreinområde.

Departementet mener at området Fjellgårdane (mot sørvest fra Grødalen), som er anbefalt som buffersonen av administrasjonen i innstillingen til fylkeskommunal behandling i alle de fire fylkeskommunene, skal behandles på samme måte som Grødalen, og inngå som en del av BS15. I buffersonen kan det legges til rette for utvikling av eksisterende turistbedrifter, småskala turistvirksomhet knyttet til eksisterende setre og utvikling av utmarksnærings basert på lokale ressurser. Det forutsettes at denne buffersonen (BS15) legges inn i oversikten over buffersoner i kapittel 2.3 i den regionale planens mål og retningslinjer.

Grensa for nasjonalt villreinområde (NVO) ned mot Lågen/Rauma og Lesjadalføret

Departementet støtter Oppland og Møre og Romsdal fylkesting i sine vedtak om at grensa for nasjonalt villreinområde (NVO) ned mot Lågen/Rauma og Lesjadalføret følger vernegrensa for Dalsida landskapsvernområde (LVO) og ikke trekkes lenger ned mot dalbunnen. Dette gjelder fra Lesja sentrum til grensen ved Romsdalshorn. Et slikt sammenfall av grenser er naturlig og vil forenkle forvaltningen av området. Området utenfor NVO/LVO-grensa skal være bygdenært område der planen ikke gir retningslinjer for bruken. Buffersonen Verma (BS6) opprettholdes i planen.

Sykelsti mellom Torbuhalsen og Naustvika

Kommunal- og moderniseringsdepartementet viser til at spørsmålet om etablering av sykkelsti mellom Naustvika og Torbuhalsen må behandles etter verneforskriften for Torbuhalsen biotopvernområde før tiltaket behandles etter plan og bygningsloven. Den delen av traseen som ligger i Nesset kommune fra grensen mot Lesja til Aursjøhytta, ligger i dette området. Dette er i tråd med Kommunal- og moderniseringsdepartementets brev til Fylkesmannen i Møre og Romsdal datert 21.02.2014 om kommuneplan for Nesset kommune. Departementet går dermed mot Møre og Romsdal og Oppland fylkestings vedtak om at "BS 15 som omhandler sykkelsti ved Aursjøhytta må opprettholdes og innlemmes i BS1." Sykkelstien tas ut av regional plan.

Vedtak

I medhold av §8-4, andre ledd i plan- og bygningsloven av 27. juni 2008, vedtar Kommunal- og moderniseringsdepartementet følgende endringer i Regional plan for Dovrefjellområdet vedtatt av fylkestingene i Møre og Romsdal 11.4.2016, Hedmark og Oppland 19.4.2016 og Sør-Trøndelag 27.4.2016:

- **Området Dalsida markeres i den regionale planen som buffersone 1 helt inn til Aursjødammen.**
- **Området som dekkes av reguleringsplan Grødalen, legges inn i den regionale planen som buffersone i kategorien BS15 sammen med den delen av Fjellgardane som er lagt inn i denne sonen. Trekkvegen som deler reguleringsplanområdet legges inn som nasjonalt villreinområde. Området markeres som buffersone 15 (BS15) og legges inn i oversikten over buffersoner i kapittel 2.3 i den regionale planens mål og retningslinjer.**
- **Grensa for nasjonalt villreinområde (NVO) ned mot Lågen/Rauma og Lesjadalsfjøret følger vernegrensa for Dalsida landskapsvernområde (LVO) og trekkes ikke lenger ned mot dalbunnen. Dette gjelder fra Lesja sentrum til grensene ved Romsdalshorn. Området utenfor NVO/LVO-grensa skal være bygdenært område. Buffersone Verma skal opprettholdes som BS6.**
- **Sykelsti mellom Naustvika og Torbuhalsen tas ut av planen.**

Departementets vedtak er endelig og kan ikke påklages.

Med hilsen

Jan Tore Sanner

Kopi

Fylkesmannen i Hedmark
Fylkesmannen i Sør-Trøndelag

Adresseliste

Fylkesmannen i Møre og Romsdal	Fylkeshuset	6404	MOLDE
Fylkesmannen i Oppland	Postboks 987	2626	LILLEHAMMER
Hedmark fylkeskommune	Postboks 4404	2325	HAMAR
Møre og Romsdal fylkeskommune	Bedriftssenteret Fylkeshuset	6404	MOLDE
Oppland fylkeskommune	Postboks 988	2626	LILLEHAMMER
Sør-Trøndelag fylkeskommune	Postboks 2350 Sluppen	7004	TRONDHEIM